

EN TIDNING FRÅN JORDENS VÄNNER

miljötidningen

NR 2, 2021 || TIDSKRIFT FÖR MILJÖ OCH SAMHÄLLE

SVENSKA GREENWASHPRISET 2021:
MÖT DE NOMINERADE!

TEMA

Greenwashing

Vidar Vetterfalk,
organisationen MÄN:

”Det är systemförändrande
i sig att lyssna”

ELBILSRACET
- EN GRÖN
HISTORIA?

Jordens
Vänner
Friends of the Earth
Sweden

En god moralkaka

LOVIS
GILLAR

En kan ju inte vara annat än glad och hoppfull efter att oljebolaget Shell i domstol dömts till att kraftigt minska sina utsläpp. Om storföretag börjar tvingas ta ansvar för sin klimatpåverkan kanske vi äntligen kan komma någon vart med att minska utsläppen globalt. Kanske kan det även vara en ringklocka som talar om att företag behöver ta ansvar för all sin verksamhet, även när det kommer till mänskliga rättigheter och social hållbarhet.

Så var det dags igen. Greenwashing, eller grönmålning - vilka är bäst på denna syssla just nu? I den här tidningen kan du läsa om årets nominerade: AP-fonderna, Fossilfritt Sverige och kampanjen Den Svenska Gruvan. Vem tycker du förtjänar att sättas på prispallen denna gång? Glöm inte att gå in och rösta på vår hemsida!

Under tiden jag arbetat med det här numret har jag funderat mycket kring moral. Vad är det som gör att en aktör anser sig ha rätt att använda positivt kodade hållbarhetsargument, samtidigt som det finns en medvetenhet kring att den egna verksamheten i själva verket är med och bidrar till utsläpp eller sådant som skadar miljön? Jag inser att det ofta är så människan fungerar. Så länge det inte finns supertydliga lagar kring vad man "får" och inte, utnyttjas friheten för egen vinning. Ja, det är mänskligt att fela, men det handlar framförallt om det samhällssystem vi lever i. Ett system som uppmanar oss till att utnyttja varje litet lagligt grässtrå för att tjäna pengar (eller för den delen popularitet) gör det inte lätt att ta moraliska beslut.

Givetvis behöver vi starka lagar som ställer krav på näringsidkare och makthavare, men det hjälper inte alltid. När det kommer till reklam och marknadsföring är gränserna många gånger luddiga och svåra att tolka. Just därför är det så viktigt att det finns motkrafter som granskar och ifrågasätter

KRÖNIKA

budskap som i dagens snabba flöde av intryck ofta bara sveper förbi i hast. Greenwashpriset är en sådan motkraft, ett folkets verktyg som finns till för att visa på att moral är viktigt, det ska nämligen inte vara fritt fram att tjäna på sina egna tillkortakommanden. Ja, Svenska Greenwashpriset må vara en rejäl moralkaka, men en mycket god sådan. Välkommen att hugga in!

Lovis Agestam, redaktör

miljötidningen

Redaktör Lovis Agestam **Layout** Pär Ljung **Ansvarig utgivare** P-O Larsson
Omslagsbild Lovis Agestam **Tryck** Ljungbergs Tryckeri **Adress** Box 7048, 402 31 Göteborg
Telefon 031 12 18 08 **E-post** miljotidningen@jordensvanner.se **ISSN** 0282-2113

facebook.com/jordensvanner

twitter: @jordensvanner

jordensvanner.se/miljotidningen
Vill du hellre läsa digitalt?
Kontakta oss för en pdf-version

Vill du göra din röst hörd? Skriv en krönika och mejla den till oss

Det här materialet är finansierat med stöd från Konsumentverket, som inte tar ställning till materialets innehåll.

Jordens Vänner är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening som arbetar för miljö och solidaritet – lokalt, nationellt och internationellt. Jordens Vänner är den svenska grenen av Friends of the Earth International, världens största miljöorganisation på gräsrotsnivå med över två miljoner medlemmar. Föreningen värnar om demokrati, folkrörelsearbete och kulturell mångfald.

FOTO: Friends of the Earth Europe

14

”Det låter smart, men frihandel medför komplexa regler som enbart gynnar storföretag, som i sin tur tjänar på exploatering av människor och natur.” Rebeca Borges Machado

16 | Är elbilen ett grönt alternativ?

8 | De är nominerade till årets greenwashpris

12 | 11 år med Svenska Greenwashpriset

14 | Greenwashing av en ideologi

Så grönmålar Sverige frihandelsavtal

16 | Elbilen - greenwashing eller hållbart alternativ?

18 | Maskulinitet för ett bättre klimat

Vidar vill se nya normer

20 | Våra nya ordförande

Välkomna, Siri och Lovisa!

22 | Beslut om slutförvar måste få ta tid

Rapport från MKG

23 | Ordförandekrönika

Förenklade problembilder ökar risken för greenwash

»tema: greenwashing

Greenwashing

Greenwashing, eller grönmålning som det ibland kallas på svenska, är när en verksamhet genom marknadsföring och/eller kommunikation framställs som mer "grön" eller hållbar än den i själva verket är. Greenwashing kan också vara att använda hållbarhetsbudskap för att flytta fokus från något i den egna tillämpningen som är dåligt för miljön och klimatet.

Visst känns det ibland för grönt för att vara sant när till och med fossiljättarna marknadsför sig som bäst på hållbarhet? När allt fler aktörer framhåller sig själva som "gröna" blir det svårt för konsumenter att navigera och välja sådant som är verkligt hållbart. Framförallt leder greenwashing till att vi vaggas in i en falsk trygghet om att samhället blir allt mer miljövänligt på alla

plan, när det i själva verket inte är så. Vad greenwashing handlar om är falsk marknadsföring. Det skapar utrymme för redan mäktiga samhällsaktörer att fortsätta med klimatfarliga verksamheter utan att behöva ta ansvar eller stå till svars.

Vilseledande marknadsföring är inte tillåtet. Det kan dock vara svårt att avgöra vad som faktiskt är olagligt, men som tur är finns vägledning att få. Misstanke om greenwashing bör alltid anmälas till Konsumentverket, där det utreds vidare. Detta görs enklast via deras hemsida. Det går även bra att mejla till konsumentverket@konsumentverket.se eller skicka i brevform till Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad. Inför nästa års omgång av Svenska Greenwashpriset är du även givetvis välkommen att inkomma med dina nomineringar! ○

Historisk utsläppsdom mot oljebolaget Shell

26 maj stod det klart, oljejätten Shell har gett upphov till för stora utsläpp i relation till de internationella klimatmålen och blir det första företaget att dömas för att ha bidragit till klimatförändringarna.

Bakom stämningen av företaget står, tillsammans med bland annat Greenpeace, Jordens

Vänners nederländska systerorganisation Milieudéfensie. De företräder i sin tur över 17 000 privatpersoner som skrivit under för att oljebolaget ska ta sitt ansvar i den globala kampen mot klimatförändringarna.

Som skäl till domen hänvisar domstolen till IPCC:s rapporter. Nu måste Shell minska sina utsläpp med 45 procent till år 2030.

Domen är den första i historien där ett

företag döms för att ha bidragit till klimatförändringarna. Och trots att den endast är juridiskt bindande i Nederländerna kan den vara vägledande för liknande domstolsbeslut världen över.

I stämningen pekade Milieudéfensie på att Shell motverkat de globala målen och att de i och med det även brutit mot mänskliga rättigheter när människors framtid äventyras.

Fossilfri Zon – kommuner för framtiden!

KAMPANJ Vilken kommun blir först med att likt Los Angeles ställa sig bakom Fossil Fuel Non-Proliferation Treaty?

Jordens Vänner är med i kampanjen för ett globalt avtal om nedrustning och ickespridning av fossil utvinning, motsvarande ickespridningsavtalet om kärnvapen. En viktig del är rättvis omställning för fattiga länder och arbetare i fossilföretag. Jordens Vänner och Stoppa Preamraff var de första organisationerna i Sverige att ställa sig bakom avtalet, men vilken kommun blir först? Och hur når vi dit?

Hanna Johansson och Peter Forsberg är två av de lokalaktivisterna som varit med och

startat kampanjgruppen.

– Vi satsar på att få kommuner att skriva på och nästa steg är att lämna in medborgarförslag i Göteborg, Lysekil, Stockholm och Uppsala som är de orter där vi i kampanjgruppen bor, berättar Hanna Johansson.

Peter Forsberg säger att han tycker att gruppen redan hittat ett bra sätt att arbeta på.

– Vi har jätteroligt fast det är en allvarlig fråga. Vi har hittat något som är både mål och medel och som har verkan på kort och lång sikt. Vi lyfter fram det fossila som lika farligt som kärnvapen, och visar att vi kan gå före lokalt och driva på för en positiv utveckling, säger han.

– **Vi vill** även stärka miljörörelsen med samarbete mellan lokalgrupper i Jordens

Vänner med andra grupper och i det globala nätverket, berättar Peter Forsberg.

Hanna Johansson håller med:

– Ja, vi har tänkt mycket på möteskultur och att det ska kännas bra och lustfyllt att vara med. Vi lärde oss jättemycket på en workshop om hållbart och lyckat kampanjarbete med Olivia Linander som tidigare jobbat med Fossilgasfällan i Göteborg. Och vi är jättegglada att Jordens Vänner ungdomsrörelse är med och vill jobba med bland annat webbsida och sociala medier.

Engagera dig!

Vill du vara med i kampanjgruppen för fossilnedrustningsavtalet, eller se till så att din kommun ställer sig bakom det? Mejla lanja.rashid@jordensvanner.se

Seaspiracy – en systemkritisk tragedi

FOTO Arthur Goldstein/Unsplash

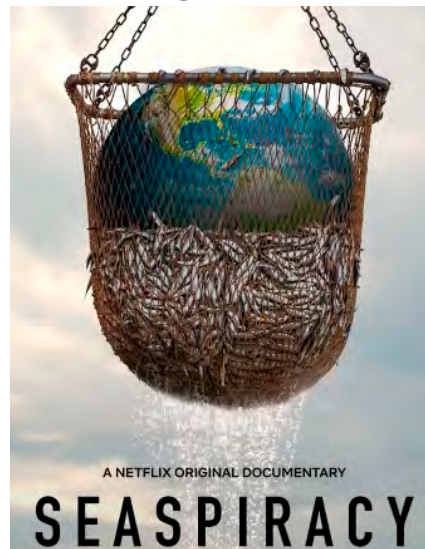

FOTO Netflix

KULTUR

Havets tillstånd är kritiskt, det kan ingen förneka. Men, en molande oro fyller recensenten Sabrina Steinbrink när hon ser Netflix-dokumentären Seaspiracy. För någonting skaver, en förutbestämd agenda stänger dörrar där de behöver vara som allra mest öppna.

I Ali Tabrizi's Netflix-dokumentär Seaspiracy (2021) reser protagonisten Ali tillsammans med sin sambo Lucy Tabrizi till olika platser för att granska fiskindustrins kopplingar till delfindöden, utrotningen av den blåfenade tonfisken och hajar samt det moderna, maffialiknande slaveri som pågår inom fiskeribranschen. Filmskaparen uppmanas att det är för farligt att filma i olika områden i Thailand och Japan, men Ali och hans sambo ger sig inte. Flera gånger filmar de på natten, med dold kamera och med anonyma intervjupersoner. Oroskänslor hos tittaren väcks med hjälp av citat från tidningar, forskare

och statistik som målar upp en katastrofal bild av hur havet mår. Som ett naturligt drag i sin granskning beger sig Ali till olika miljöorganisationer för att undersöka varför ingen lyfter problemet kontinuerligt och varför de inte förmedlar det enkla budskapet på sina hemsidor: "sluta äta fisk".

Ali kritiserar Friends of the Earth UK för att inte peka tillräckligt på den förödande fiskeindustrin samt för att inte driva opinion mot statliga subventioner till fiskeföretag. I en nästan pinsam scen konfronterar han två anställda på sin favoritorganisation Plastic Pollution Coalition om varför de inte pratar om fiskenät som det största hotet mot havet. När de svarar är de obestämda i sina argument, och när de själva inser sin osäkerhet blir de tysta. Den här scenen får mig att känna att framställningen inte är helt rättvis. Vi får inte hela storyn – vinklingen och klippningen ger en av filmskaparen förutbestämd bild.

Men kritiken mot miljöorganisationer och deras tystnad stannar kvar. En kritik som

organisationer som Jordens Vänner bör ta på allvar. Ja, vi är in "the feel-good business" som Paul Watson, ledaren för Sea Shepherd Conservation, kritiskt beskriver insamlingsbranschen. Men faktum är att vi, som komplement till den bedrövligt sorgliga bilden av jordens livsmiljöer, behöver upplyftande narrativ för att agera, för att känna oss stärkta att motverka den här tragedin. "Feeling good" ger oss kraften att stämma regeringar, att uppmärksamma sociala orättvisor samt att tala högt om företags bristande ansvar.

Dokumentären ger oss en mäktig - delvis övermäktig - bild av fiskkonsumtionen och avslutas med konkreta tips på handlingar för att motverka utfiskningen. Jag kommer aldrig glömma Dr. Sylvia Earles citat i filmen: "No one can do everything, but every one can do something."

Vi kämpar inte mot dig Ali, utan med dig – för en bättre värld. [🌍](#)

Sabrina Steinbrink

Delta i Sommarforum 2021!

30 juli - 1 augusti samlas vi för att dela erfarenheter och diskutera frågor om klimat-omställning, rättvisa och antirasism. Mötet anordnas av Jordens Vänner, Färnebo folkhögskola, Klimataktion, Grönt initiativ Järva och Stad och land-nätverket och kommer att ske dels på plats i en mindre grupp i Bergsjön i

Göteborg, dels uppkopplat och tillsammans med andra aktiva i Tensta, Österfärnebo och Malmö. I anmälan fyller du i om du önskar vara med digitalt eller på plats i Bergsjön, där Jordens Vänner samarbetar med Navet i Bergsjön, Demokratisk Omställning och den kooperativa hyresgästföreningen Stacken.

Helgen kommer bland annat att innehålla studiebesök på Eco-Agroforestry Re-creation Center i Bergsjön, intressanta talare, poesi, musik, bad, mat och trevligt häng. Inga förkunskaper krävs, alla är välkomna! Men se till att anmäla dig i tid då det är ett begränsat antal platser i och med coronapandemin. Läs mer och anmäl dig via denna länk: sv.surveymonkey.com/r/NZRY7YD [🌍](#)

Svenska GREENWASH PRISET 2021

Möt årets

Greenwashåret 2021 är konkurrensen högre än någonsin tidigare. För Jordens Vänners styrelse blev det en tuff uppgift att välja ut finalister bland 79 nomineringar. Men slutligen enades de om tre starka kandidater och nu kan vi äntligen presentera dem!

AP-fonderna

Våra statliga AP-fonder investerar totalt 2000 miljarder för att trygga vår pension, och framhåller sig som ledande inom hållbara investeringar. Men hur tryggt och hållbart är det när investeringar går till fossiljättar som eldar på klimatkrisen samt till företag som bidrar till skövling av regnskog och kränker mänskliga rättigheter?

Fonderna nomineras för att de fortsätter denna vilseledande kommunikation och sina ohållbara investeringar. Detta trots att över hälften av Sveriges medborgare inte vill att deras pensionspengar ska investeras i fossil verksamhet och därmed bidra till klimatkrisen (Kantar Sifo).

Hälften av kapitalet på världens börser utgörs av pensionspengar. AP-fondernas investeringar styrs av lagen där det framgår att investeringarna ska ske på ett "föredömligt" och "ansvarstagande" sätt samt "särskilt beakta hållbar utveckling". Men svenska statens ambition om en hållbar utveckling och uppfyllande av Parisavtalet går inte ihop med fondernas faktiska placeringar. Istället investeras idag svenska medborgares pensionspengar i fonder som motverkar hållbarhetsmålen.

AP-fondernas styrelser, med Etikrådet i spetsen för AP1-4, berättar gärna att de är ledande på hållbarhet. Men faktum är att pensionsfonderna placerar drygt 16 miljarder i fossila investeringar samt i bolag som köttjätten JBS, vilka kopplats till regnskogsavverkning och kränkningar av urfolks rättigheter. I innehavet finns även

till exempel fonder som bidragit till landgrabbing i Matopiba i Brasilien och investeringar i Chevron (före detta Texaco) som orsakat "Amazonas Tjernobyli", samt ägande i en rad företag och banker som investerar i enorma fossilgasprojekt i Moçambique - ett land som drabbats hårt av gaskonflikt och klimatkatastrofer.

AP-fondernas syn på sina investeringar skiljer sig, från 1-4:e AP-fonden där två av fonderna beslutat sluta investera fossilt, till 7:e AP-fonden som "köper marknaden som den ser ut". Alla fonderna investerar dock i dagsläget i företag och banker som direkt bidrar till klimatkrisen, kränkningar av mänskliga rättigheter och ingrepp på den biologiska mångfalden. Pensionerna handlar om framtiden - men investeringar i soja, palmolja och gruvbolag hör till historien. ○

nominerade!

Fossilfritt Sverige

Fossilfritt Sverige har sedan 2015 arbetat hårt med att framföra "business as usual" som en lösning på klimatkrisen. Man förminskar omställningen genom att gå hand i hand med den svenska skogsindustrin och peka på ett ohållbart uttag av biomassa som lösningen på klimatfrågan. Fossilfritt Sverige är nominerade för att ha bidragit till att grönmåla både regeringens klimatpolitik och svenska företags miljö- och klimatskadliga verksamheter genom att förenkla problemen och komma med "lösningar" som skapar negativa miljöeffekter samt bygger på tekniska lösningar som ännu inte finns.

Regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige arbetar hårt med att framföra "business as usual" som en lösning för klimatkrisen. Initiativet har,

tillsammans med 22 olika branscher, tagit fram färdplaner för att visa hur de kan stärka sin konkurrenskraft genom att bli fossilfria. Andemeningen med färdplanerna är att ta fram "lösningar" för hur branscherna ska bli fossilfria samtidigt som de fortsätter öka produktionen och därmed uttaget av naturresurser. Färdplanerna ställer exempelvis stora krav på tillgång till biomassa trots att Fossilfritt Sverige på sin hemsida konstaterar att skogen inte räcker till allt.

Att förlita sig på biomassa är en fråga som initiativet driver hårt tillsammans med svensk skogsindustri. I en intervju med tidningen Dagens Industri den 29 maj säger Svante Axelsson (nationell samordnare för Fossilfritt Sverige): "Jag ser inte kolsänkan som det viktigaste så länge som vi använder fossila bränslen..." Dessa analyser står i direkt motsättning till forskning som pekar på värdet av skogar som kolsänkor samt att gamla naturskogar bör bevaras för såväl klimatet som den biologiska mångfalden. Svenskt skogsbruk pekas

ofta ut som bristande gällande biologisk mångfald och dessutom visar forskning på att det kalhyggesbruk som idag dominerar den svenska skogsindustrin läcker klimatgaser och att unga planterade träd inte binder mer kol än äldre. Dessutom menar forskare att alla koldioxidutsläpp behöver minskas - även de ickefossila - för att vi ska ha en chans att hejda klimatförändringarna.

Färdplanerna sätter även hög tillit till tekniska lösningar som ännu inte finns i stor skala på marknaden såsom tekniker för att fånga in koldioxid och eldrivna flygplan. En stor satsning anses också behöva göras på vätgas trots att rapporter visar att över 95 procent av Europas vätgas framställs med hjälp av fossila bränslen. Vätgas är dessutom, oavsett om den framställs från fossila bränslen eller inte, mindre energieffektivt än både direktproducerad energi från solceller och vindkraft.

Sammantaget innebär dessa färdplaner ingen hållbar omställning av samhället - de riskerar snarare att bygga in oss i nya ekologiska och sociala kriser. ○

FOTO Dominik Vanyj/Unsplash

Kampanjen Den Svenska Gruvan

Kampanjen Den Svenska Gruvan menar att metaller och mineraler är den enda vägen för fossilfrihet och för att "göra våra moderna liv möjliga och hållbara". Det finns dock inga miljövänliga gruvor. Gruvnäringen är snarare en mycket miljöskadlig och avfallsintensiv verksamhet som skapar stor negativ påverkan på sjöar och vattendrag såväl som på den biologiska mångfalden och människors livsvillkor - främst samernas. Kampanjen Den Svenska Gruvan nomineras för sin förskönande bild av gruvnäringens roll i klimatomställningen som "fredagsmys" men undviker helt att nämna att en hållbar omställning även inkluderar miljö och mänskliga rättigheter.

Enligt svensk lag är gruvor miljöfarlig verksamhet. Gruvbrytning och metallförädling (exempelvis stålverk) står för ca 10 procent av Sveriges nationella koldioxidutsläpp samt bidrar till stor negativ påverkan på sjöar, vattendrag, grundvatten och biologisk mångfald. Gruvor inkräktar dessutom på livsvillkoren för de människor som bor i området - framförallt samerna. Men i sin reklamkampanj menar Den Svenska Gruvan (som finansieras av gruv- jättarna Boliden, LKAB, Zinkgruvan Mining, ABB, Epiroc och Sandvik) att metaller och mineral gör "fredagsmysen mysigare". På sin hemsida stoltserar de med att de utvecklar "världens mest klimatsmarta gruvnäring", och att Sverige har världens skarpaste miljölagstiftningar.

Detta "fredagsmys" är en klassisk grönmålning av en av Sveriges mest miljöfarliga och avfallsintensiva verksamheter med skyhöga växthusgasutsläpp och kraftig inverkan på den lokala naturen. Dessutom

visar en ny forskningsrapport från Stockholm Environment Institute hur gruvor anlagda av Boliden fortfarande har negativa konsekvenser på rennärningen och Vilhelmina Södra Sameby.

På Den Svenska Gruvas hemsida står det att "Hållbar gruv- och mineralnäring innebär både en aktiv miljö- och klimathänsyn och ett socialt ansvar för såväl anställda som för de som lever och verkar i närheten av en verksamhet." Vad "den hållbara gruvan" och gruvnäringens samt företagets vision om grön omställning i själva verket bidrar till är fortsatt kolonial exploatering av Sápmi och rennärningen samtidigt som den förstör ovärderliga naturvärden för all framtid. Kampanjen framhåller att gruvnäringen håller sig inom Sveriges lagar och regler, medan hela affärsidén bygger på en av världens mest ekonomiskt frikostiga minerallagar. För att vi ska minska våra utsläpp och nå fossilfrihet krävs att konsumtions- takten minskar. Omställningen kan inte vara beroende av tung gruvsdrift. ○

11 år med Svenska Greenwashpriset

I ett decennium år har Jordens Vänner demaskerat samhällsaktörers gröna budskap genom att dela ut Svenska Greenwashpriset. Pristagarna har sällan velat kännas vid att de gjort något "fel", och de flesta har inte velat vara på plats för att ta emot priset. Men Sveriges minst attraktiva miljöpris har med sitt obekväma namn lyckats skapa opinion i frågor som sträcker sig långt bortanför hållbarhetskommunikationens sällan ifrågasatta budskap.

TEXT & FOTO Lovis Agestam

UTBLICK

Fyra personer skulle spåna idéer till en projektansökan. Patrik Bennet är Jordens Vänner kanslichef och var med när idén till Svenska Greenwashpriset kläcktes.

- Jag, den dåvarande ordförande Kajsa Lindqvist, kommunikativ Mattias Lindgren och Sven-Erik Sjöstrand från styrelsen träffades i Kajsas lägenhet i Malmö. Då var fenomenet greenwashing inte särskilt uppmärksammat än, och vi bestämde oss för att starta ett ironiskt pris som skulle gå till den som var bäst på att greenwasha.

Åren med priset har flugit förbi och Patrik Bennet minns inte alla utdelningar, men några har stuckit ut.

- När Maud Olofsson fick priset 2011 var det några aktivister som överlämnade diplomaten till henne i en trappa i Almedalen. De sa till henne: Det är faktiskt svenska folket som valt ut er. Men Maud blev sur.

Priset 2016 minns han också. Engagemanget var extra stort och det kom in runt 10 000 röster. Miljöpartiets partistyreelse tilldelades priset bland annat för att inför valet 2014 ha lovat att verka för avvecklandet av Vattenfalls kolkraftverk, ett löfte de sedan svek när de som en del av regeringen istället försökte sälja verksamheten.

- De tog emot priset på ett bra sätt. De hade förståelse för varför de fick det.

Trots att Svenska Greenwashpriset flera gånger delats

ut till politiker tycker Patrik Bennet på ett personligt plan att det är roligare när priset går till företag och organisationer.

- Jag tror att det har en större effekt, priset sätter stor press på företag.

Dag Waldenström är generalsekreterare för

intresseorganisationen Svenskt Flyg som mottog Svenska Greenwashpriset 2017 för att "felaktigt ha räknat ut koldioxidutsläpp per flygstol istället för det totala resandet och därmed fått det att se ut som att utsläppen från flyget minskar trots att utsläppen från svenskt flygande kontinuerligt har ökat sedan 1990", samt för att de aktivt motsätter sig flygskatt. Själv var han inte delaktig i mottagandet av priset, men berättar att han såg film på det hela i efterhand:

- Det var lite lustigt, några från Jordens Vänner letade reda på vår ordförande Niklas Nordström under Almedalsveckan och överraskade honom med att dela ut priset.

Han minns att styrelsen för Svenskt Flyg ansåg motiveringen till varför de fick priset inte var särskilt bra:

Patrik Bennet, kanslichef på Jordens Vänner

- Flygskatten skulle inte bidra till ett bättre klimat. Den bidrar bara med mer utsläpp per passagerare då flygbolagen får högre kostnader och mindre resurser att snabbare byta till bättre flygplan. Och utsläppen från flygplan har gått ner 70 procent sedan 1960-talet. Flygbolagen skrotar nu dessutom sina gamla plan på grund av pandemin och ersätter med nya, mer klimatsmarta.

Dag Waldenström tror på vikten av ny teknik i omställningen.

- Som bransch vill vi kommunicera att även vi gör en resa. Det läggs enorma summor på att bli mer klimatsmarta.

Han säger dock att han tycker att det är problematiskt att företag i dag lägger så mycket pengar på kommunikation:

- Det har blivit en egen industri. Det anställs kommunikatörer på löpande band och det tror jag inte är bra.

2014 vann Trafikverket Svenska

Greenwashpriset med motiveringen: "För att Förbifart Stockholm kommer att leda till mer biltrafik och fler köer samt strider mot de transportpolitiska målen om god tillgänglighet, trots att Trafikverket uppger det motsatta."

Bengt B. Olsson är presschef på Trafikverket. Han säger att hållbarhet är en viktig komponent såväl i arbetet som i myndighetens kommunikation:

- Vi har gjort en "image tracking" för att ta reda på offentlighetens bild av oss. Det är ju alltid mer komplext

att kommunicera som myndighet. Men de senaste fyra åren har förtroendet för Trafikverket gått spikrakt uppåt.

Om tiden då myndigheten mottog Svenska

Greenwashpriset säger han såhär:

- Jag hade inte nuvarande roll när Trafikverket tilldelades priset, men vi gör miljökonsekvensanalyser för varje projekt och har dialoger med lokalbefolkningen. Vi utgår ifrån vår vision Smidigt, Grönt, Tryggt när vi

kommunicerar. Just Grönt har alltid varit en utmaning, det är svårt att få genomslag kommunikativt på den fronten. Jag tror inte att vi verksamhetsmässigt har påverkats nämnvärt av priset, utan vi jobbar enligt vår kommunikationsplan.

Trots att dessa pristagare menar att deras kommunikation inte förändrats nämnvärt efter att de fått priset, säger Patrik Bennet att intresset för greenwashing som fenomen har vuxit kraftigt sedan priset

startades.

- I år har det inkommit 79 nomineringar, det är fler än någonsin tidigare.

Han säger att det nästan alltid finns en stark koppling till aktuella frågor, och att Svenska Greenwashpriset ofta sätter fart på opinionen.

- Det är nånting väldigt coolt med att priset har ett underifrånperspektiv. Det kommer ur nån form av folklig vrede och det är häftigt. ○

"Som bransch
vill vi
kommunicera
att även vi gör
en resa."

2109 blev Pæem överlägsna vinnare. Jordens Vänner samarbetade med två konstnärer som överraskade företagets representant med att dela ut en urna av kol. Inuti låg insamlade lappar med människors beskrivningar av klimatångest.

Greenwashing av en ideologi: hur Sverige räddar frihandeln

OPINION

TEXT: REBECA BORGES
MACHADO

Skillnaderna mellan hur mycket utsläpp olika länder bidrar med måste jämnas ut, något vi inte löser genom grönmalande budskap om frihandelsavtal. Dessa avtal måste istället ses som de katalysatorer till utsläpp de faktiskt är, skriver Jordens Vänners internationella projektsamordnare Rebeca Borges Machado.

”Regeringen vägrar utvärdera frihandeln, man ser inte att det inte innebär frihet, att det istället låser in samhället i ett ohållbart system.”

För att främja klimaträttvisa behöver Sverige och andra rika länder minska sina utsläpp ordentligt. Man brukar räkna utsläpp per capita, vilket ger en missvisande bild av att om bara varje enskild individ minskar sina utsläpp, så löser vi problemet. Så enkelt är det tyvärr inte. Men, en moçambikers utsläpp är 0,29 ton, medan en svensks är 4,36 ton.

Den skillnaden är grunden till varför vi ska arbeta för klimaträttvisa. Vi behöver en förändring i det system som skapar skillnad mellan människors tillgång till naturresurser och förutsättningar att hantera krisen. Samtidigt skapar systemet en skamkultur och många i rika länder drabbas av vanmakt av att inte kunna påverka utsläppsutvecklingen. Vid beräkning av utsläpp inkluderas nämligen inte enbart de som kommer från kläder, mat och bilar. Inräknas gör även infrastruktur och utsläpp från varor man potentiellt kan konsumera, även om man inte väljer att köpa dem. Staten behöver ta bättre beslut, vilket metaforiskt kan kallas för statens konsumtionsval. Staten sätter regler som

skapar förutsättningar för individens konsumtionsval. Som individ är du bunden till de val som staten gjort. Men när görs dessa val? Jo, när frihandelsavtalen skrivs under.

I Sverige har frihandelsparadigmet stärkts under de senaste decennierna och ses idag som en självklarhet. Frihandel är ännu ett exempel på missvisande ord. Friheten ligger här i att köpa och sälja sådant som av staten värderas högt. Och för att behålla den normen behöver Sverige greenwasha frihandeln, det vill säga låta lösningen bli ett system som är ohållbart i grunden. Sverige skapade nyligen en process som heter Handel för Hållbarhet och EU planerar att ta fram en Deklaration om Handel och Klimat. Det är också med hjälp av frihandel som svenska staten tror att man ska kunna ”rädda Amazonas” och det är frihandel som ”kommer lyfta människor ur fattigdom”. Det har blivit tabu att kritisera frihandel. Om man gör det uppfattas det som att man är emot samarbete med andra länder. Man har glömt alla andra former av samarbeten.

Syftet med frihandelsavtal är att underlätta distribution av handelsvaror. Bakom står den ideologiska tanken om att på bästa sätt organisera världens resurser via specialisering: ett land specialiserar sin ekonomi på vissa produkter och behöver köpa varor från länder som specialiserat sin ekonomi på andra produkter. Det låter smart, men frihandel medför komplexa regler som enbart gynnar storföretag som i sin tur tjänar på exploatering av människor och natur. Och frihandel kräver att länder gör sig ekonomiskt sårbara, för det är sårbarhet som skapar marknaden. När ett land inte är självförsörjande på mat behöver man importera varor från andra länder. I Sverige har den lokala matproduktionen nedmonterats för att skapa handel. Men handeln nedmonterar i sin tur den återstående lokala matproduktionen för att det inte längre lönar sig. Regeringen vägrar utvärdera frihandeln och man ser inte att det inte innebär frihet, att det istället låser in samhället i ett ohållbart system.

För att minska utsläppen behöver Sverige sluta heja på frihandeln och istället skapa lokala, alternativa ekonomier. Först då kan vi även prata om en verkligt hållbar och rättvis konsumtion på individnivå.

Vill du vara med och påverka Sveriges och EU:s konsumtionsval? Hör av dig till handel@jordensvanner.se

FOTO Gabriel Uchida

Rebeca Borges Machado i samtal med en urfolksledare i Rondônia, en stat i Brasilien som redan drabbas hårt av näringsidkares hastiga framfart. Det hårda trycket på naturresurser medför skövling i hög takt och våld i form av hot och attacker mot de urfolk som lever på markerna.

FOTO Friends of the Earth Europe

Protester mot frihandelsavtalet mellan EU och Mercosur-länderna.

Elbilsracet -

Elbilen har länge verkat som ett dystopiskt, grönt alternativ till fossila fordon. Idag är de en frekvent ingrediens i trafikgyttret och många är de slantar som läggs på marknadsföringen av dem. Frågan kvarstår: hur miljövänliga är de i jämförelse med de fossildrivna?

TEXT Florian van Kuijk

INBLICK

För trettio år sen var elektriska bilar töntiga fordon som behövde laddas stup i kvarten. Ett tag var de klimatrörelsens kavalleri och nu har det blivit... coolt. Buller har ersatts av ett svagt surrande. Men varför just nu? Tog ekomodernisten äntligen fram en fungerande affärsmodell? Är det klimatångesten? Pandemin? Plötsligt investeras det. Elmotorn är uppe i branten på utvecklingskurvan, medan förbränningsmotorn kör plant. Fossilbil är numera ett passande namn. Elbilen har med effektivitet, låga utsläpp och ett fräckt rykte knäckt ett århundrade av ovilja. Fossilbilsbranschen kontrar i sin dödskamp med bland annat anklagelser om grönmalning. Vi jämför snabbt de två biltyperna, må grönaste alternativ vinna, kör!

Tillverkning

Produktionsutsläppet bär den största andelen av elbilens miljöbelastning. Det beror på att tillverkningen av batteriet kräver mycket energi. Grejen är att du "vinner tillbaka" utsläppet under elbilens livslängd då den släpper ut mindre. Tillverkning av fossilbilar kräver än så länge mycket mindre

energi och resurser då deras "batteri" bara är en dunk. Tiden det tar för en elbil att 'köra ikapp produktionsförlusten' varierar beroende på storlek och effektivitet. Men varje elbil som säljs idag kommer slutligen att köra om varje fossilbil.

Återbruk

Metallerna i elbilens batterier - rejäla lådor med kemikalier - är ett problem. Eller snarare utvinningen av dessa, vilket sker via gruvdrift - ofta med stor miljöbelastning och dåliga villkor för arbetarna. Ifall elbilar tar över, lär batterier från tidigare generationer bli en resurskälla till nya. I snitt kan 40 procent av metallerna redan nu återvinnas. Samtidigt ökar livslängden på batterierna. Men oavsett kommer miljontals nya batterier att vara en miljöbelastning i Kongo, Indonesien, Ryssland, Chili, Argentina, Australien med flera länder.

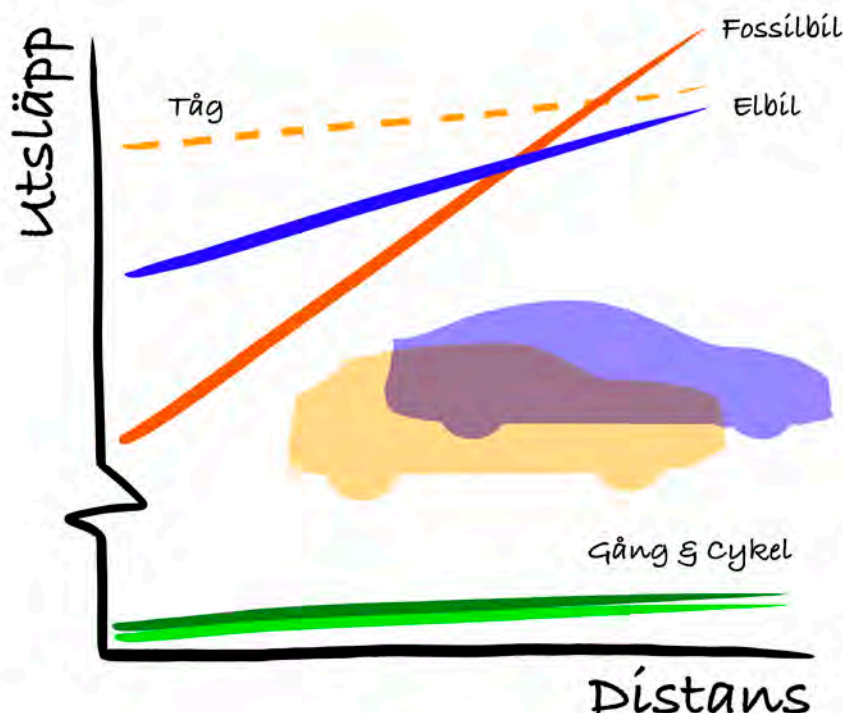
Körning

Elektricitet produceras i såväl solparker som kolcentraler men elbilens förespråkare betonar att en allt större del kommer från förnybara källor. Kritiker däremot hävdar att en fullstän-

FOTO Michael Marais/Unsplash

En grön historia?

dig övergång till förnybara energikällor orsakar ett instabilt elnät. Elbilsflottan kommer enligt dem drivas av en energimix av kärn-, kol-, sol-, vind- och vattenkraft. Med bra lagringsmöjligheter kan glapp i produktionen täppas till och öppna upp för en större andel förnybar energi.

Vinnaren

Vi kan lätt säga att elbilen är några snäpp mindre dålig för miljön än sin motpart med förbränningsmotor, men också att den bara kommer hjälpa oss marginellt med att nå klimatmålen om fordonsflottan rakt av ersätts med elbilar. Dessutom är en rejäl risk med energisnål transport i kombination med självkörning att rebound-effekten träder i kraft och längre körsträckor omintetgör högre effektivitet.

Facit

Du behöver inte vara Marie Curie för att inse att du inte enbart flyttar dig själv när du kör fem mil, utan även några ton stål.

Ingen bil har någonsin undervisat en skolklass i NO eller bäddat Bengt-Görans säng. Oftast behöver den inte följa med till jobbet, varken den elektriska eller den fossildrivna. Teknologiska lösningar kan få tummen upp, men ett samhälle som utgår från människan - och naturen för den delen - är mest framgångsrikt.

Vi har än så länge billköer, vårdköer och bostadsköer. Miljoner människor kör en dryg timme med maskinkraft varje morgon. Majoriteten av lönen går till bil och boende och för att få motion rullar vi vidare till gymmet. Elbilen är ingen frälsning, det är bara ett effektivare sätt att ta sig fram. Den släpper fortfarande ut växthusgaser, om än indirekt, och löser varken rusningstrafik eller stillasittande. Distansarbete har vi provat nu. Datorservrar drar nätets energi, och skärmen vär. Främst vill vi komma ut, röra oss. Vi behöver inte vänta på en ekologisk-maskulin visionär med namnet Cyklon Must för att göra nåt coolt. Decentralisering, gång- och cykelbanor är den nya elmixen. Det här racet vinnas av folk som lugnt går eller trampar till sin arbetsplats. ○

ILLUSTRATION Karolina Bång

Vidar vill se nya normer för ett kryare klimat

Hur hänger mäns våld mot kvinnor, porr och klimaträttvisa ihop? För Vidar Vetterfalk är det tydligt - det handlar om patriarkala strukturer och idén om en under- och överordning som mynnar ut i exploatering och utnyttjande. Som internationell projektledare för organisationen MÄN vill han se systemförändring som gynnar både kampen för jämställdhet och för klimatet. Och han tror att vägen dit går via aktivt hopp.

TEXT Matilda Käll Frisk FOTO Privat ILLUSTRATION Karolina Bång

AKTIVISTEN

Det började 1993, efter rapporter om de övergrepp som pågick i krigsdrabbade Jugoslavien. Det handlade om kvinnor som drabbades av mäns våld, och kvinnor som kämpade för att stoppa det. Män lyste med sin frånvaro i både ställningstaganden och engagemang. En grupp män inom Rädda Barnen reagerade på avsaknaden av män i debatten och bildade ett nätverk för att ta ställning. De skrev ett brev riktat till "alla ansvars-kännande män" och bjöd in till informationsträffar.

Vidars partner fick syn på uppropet och tipsade honom att gå. Till en början var han tveksam. Idén om inbyggda problem i de stereotypa maskulinitetsnormerna rimmade dåligt med hans bild av sig själv.

- Jag gick i försvar och kände mig skuldbelagd som man. Jag hittade motargument, som att Margaret Thatcher också startade krig. Men mötet blev en väckarklocka. Jag insåg att jag inte måste gå i försvar. Jag kan se de här sakerna och bli en del av lösningen.

Gruppen växte och gick från ett informellt nätverk

till en nationell förening. Idag har MÄN runt 2000 medlemmar, lokala organisationer runt om i Sverige och ett rikskansli i Stockholm med 30 anställda. Vidar, som är utbildad psykolog, arbetar där sedan många år som internationell projektledare och har idag även titeln "expert på maskulinitet och klimatkrisen".

Arbetet med att koppla samman maskulina normer och klimatfrågan började 2014 när föreningen skrev en projektansökan inspirerade av Naomi Kleins bok *This changes everything*.

- Först var det blankt, sen kom tanken på att mansnormerna är en av grundorsakerna till klimatförändringarna. Idén om att män och kvinnor är separata, att människan och naturen är separata, att det finns över- och underordning. Exploatering och förtryck av människor och av naturen. Allt hänger ihop och bygger på de patriarkala strukturerna och manlighetsnormerna om att vi är separata och att det ska löna sig att förtrycka och utnyttja dem som är under. Vidar beskriver att arbetet med att koppla ihop klimat och jämställdhet började trevande och jämställdhet sågs som ett tillägg.

- Nuförtiden pratas det mer om de här frågorna

globalt. Nu äntligen har det börjat talas om jämställdhet som något som kommer åt grundorsakerna i klimatfrågan.

I samband med #MeToo var det många män som vände sig till MÄN. Svaret blev, som så ofta från MÄN, att börja med att öva lyssnande och självreflektion. De bjöd in till stormöten som samlade hundratals. Många deltagare uttryckte att det var första gången de kände sig trygga och blev lyssnade på, särskilt i en grupp med män. Trädgårdsmästaren Robin Tidholm frågade om de kunde leda en samtalsgrupp ihop i trädgården Under Tallarna. Vidar sa ja, men med kravet att de också skulle diskutera miljöfrågan. Och så utvecklades samtalsmaterialet *Män i klimatkrisen*.

Vidar berättar att det för många deltagare varit en lättnad att gå från att känna sig ensamma med egna tankar om vad som borde göras, till att faktiskt få känna efter, prata med andra och börja göra. Just att våga känna efter säger Vidar är viktigt. Han kallar det för aktivt hopp, ett begrepp från författaren Joanna Macy.

- Maskulina normer handlar ofta om att hitta snabba, tekniska lösningar och att undvika att känna jobbiga känslor. Man är inte övade i att lyssna och känna. Då är det svårt att skapa den systemförändring som klimatkrisen kräver. Aktivt hopp handlar om att ta in problemets djup och vidd. Att våga känna vad man uppskattar, i relationer, i naturen, hur vi ingår i samma ekosystem. Joanna Macy pratar om att hedra smärtan, att våga vara i den och lyssna på den. Där hittar vi hur mycket vi bryr oss och den kraft och kreativitet som gör att vi kan tänka nytt och skapa systemförändring. Det är

systemförändrande i sig att verkligen börja lyssna på sig själv och andra.

Vidar ser hoppfullt på den yngre generationen och på de unga killar som sluter upp bakom Greta Thunberg. - Kopplingen mellan jämställdhet, miljö och klimat görs allt oftare, fler och fler engagerar sig. De unga män som är med i Fridays For Future är förebilder. De vågar följa unga tjejer som leder.

Vidars tips för att prata med andra om maskulina normer och klimat:

- Bli inte skuldbeläggande. Folk vill inte förstöra. Människor bryr sig. Det kan klassas som omanligt att bry sig men det kan vi bryta med. Att ta hand om sig själv, varandra och jorden vill de flesta. När vi ökar omsorgen minskar vi våldet.

Under våren har Jordens Vänner tillsammans med MÄN bjudit in skolor, företag och privatpersoner till workshops om maskulina normer och klimatfrågan. Tillsammans med serietecknaren Karolina Bång har även ett seriealbum tagits fram på temat. Vill du boka en workshop? Maila workshop@jordensvaner.se.

”Nu äntligen har det börjat talas om jämställdhet som något som kommer åt grundorsakerna i klimatfrågan.”

Vill du läsa mer?

Work that reconnects, Joanna Macy
Martin Hultmans artiklar på ämnet
MÄNS samtalsguide - Män i klimatkrisen
Seriealbum om maskulinitet, genus och klimaträttvisa av serietecknaren Karolina Bång, organisationen MÄN och Jordens Vänner:

issuu.com/jordensvaner/docs/seriealbum_e-tidning

Mansdominerade arbetsplatser och mansgrupper, se hit! Boka en workshop om maskulinitet, genus och klimat med oss, mejla workshop@jordensvaner.se

Vidar Vetterfalk håller i samtalsgrupper och föreläsningar om maskulinitetsnormer och klimat. Här tillsammans med Martin Hultman, Anna Axelsson och Robin Tidholm, som alla jobbar med frågor kring normer och klimat.

Välkomna, Siri och Lovisa!

- Möt Jordens Vänners nya ordförande

FÖRENINGEN

På årsmötet i april valdes en ny styrelse, därmed har vi den stora glädjen att presentera inte bara en, utan två nya ordförande för Jordens Vänner. Vi låter dem berätta lite om sig själva!

Lovisa Johansson har ena foten i aktivismen, och den andra i våra parlamentariska rum. Lovisa brinner för inkludering, hållbarhet, feminism och rättvisa. Så här säger Lovisa om sitt nya uppdrag:

- Kul att ha kommit igång med styrelsearbetet! Jag är glad att ha så många kompetenta och visionära kamrater att engagera mig med. Jordens Vänner är en så grym kraft! Vi har så mycket bra verksamhet och jag ser fram emot att kunna bidra. Jag önskar att alla ska känna sig inkluderade och kunna frodas i sitt engagemang. Så kan vi tillsammans förändra världen!

Foto Fatema Rasol

Siri Maassen har tidigare arbetat med hållbarhetskommunikation inom framförallt miljöorganisationer och offentlig sektor. Hon brinner för att tydliggöra sambandet mellan de olika hållbarhetsfrågorna såväl som hur individens hållbarhet är nära sammanlänkad med planetens och ser fram emot att arbeta i Jordens Vänner med att lyfta systemperspektivet - något hon tycker är både angeläget och intressant.

- När jag började mina tvärvetenskapliga studier i Miljö och utveckling år 2004 fick jag inte sällan frågan hur jag kunde välja en så flummig utbildning som omöjligt kunde generera något jobb. Som tur var slog inte den framtidsspaningen in. För hållbarhetsfrågorna har ju faktiskt kommit att spela en allt större roll på alla nivåer i samhället - särskilt klimatfrågan och jakten på CO2.

- **Men förståelsen** för hur dessa frågor hänger samman har dessvärre inte hängt med, och nu ser vi en alltför förenklad problembild som riskerar att skapa felaktiga prioriteringar. Det är där jag ser att Jordens Vänner har en oerhört viktig roll att spela. Med de breda perspektivens fundament, och som del av världens största demokratiska miljöorganisation, har vi både en möjlighet och ett ansvar att lyfta hållbarhetsfrågorna till nästa nivå. Vi vågar utmana den rådande idén om evig tillväxt. Vi vågar ifrågasätta de ohållbara normerna som skadar både oss själva och vår planet. Och vi kan peka på de positiva synergieffekterna från den lilla människans övertygelse till de stora systemens förändring.

- Jag är oerhört tacksam för detta förtroende, och väldigt laddad inför mitt kommande år som talesperson och en av två ordförande i Jordens Vänner. Vi hörs! ○

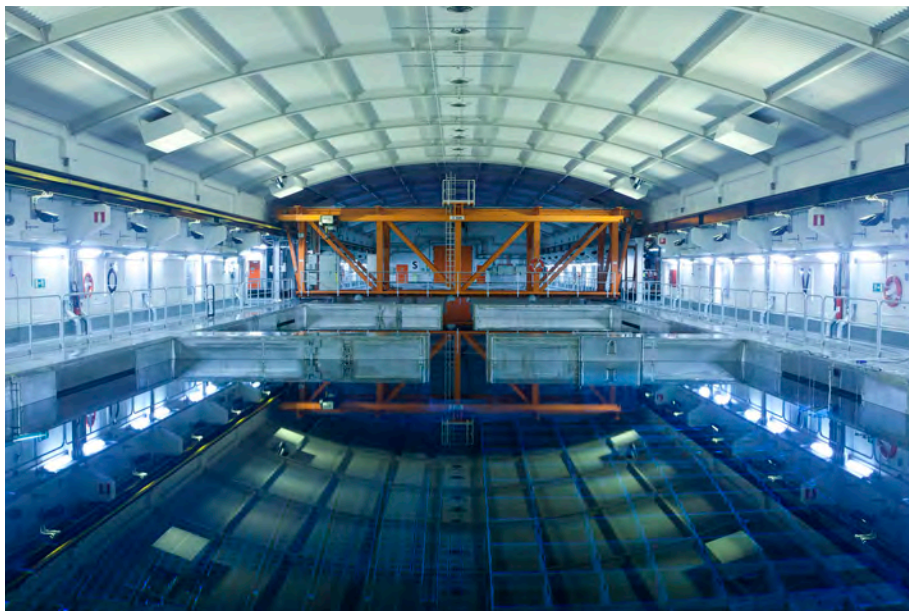
FOTO Privat

Regeringens beslut om kärnbränsleförvar måste få ta tid

Under våren har företrädare från kärnkraftsindustrin varnat för att mellanlagret för använt kärnbränsle, Clab, i Oskarshamn riskerar att bli fullt och det hotar kärnkraftsdriften redan år 2024. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, har undersökt hotet och kommit fram till att det är överdrivet.

MKG förespråkar trots det att prövningen av en ökad kapacitet för Clab bryts ut ur kärnbränsleförvarsansökan och hanteras separat. Prövningen av kärnbränsleförvaret med problemen med kopparkapslarna måste få ta den tid som krävs.

TEXT **Christine Anvegård**

MELLANLAGRING I CLABFÖRVARET I OSKARSHAMN. ÅTTA METER VATTEN SKYDDAR MOT STRÅLNINGEN.
COPYRIGHT: SKB. FOTOGRAF: CURT-ROBERT LINDQVIST

KÄRNKRAFT

Kärnavfallsbolaget SKB:s ansökan om att öka kapaciteten för mellanlagret för använt kärnbränsle, Clab, i Oskarshamns kommun, är en del av den stora ansökan om ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle. Under våren 2021 har företrädare för Vattenfall varnat om att kärnkraftsreaktorer måste stoppas för att Clab blir fullt redan 2024. MKG har undersökt frågan och kommit fram till att det tar betydligt längre tid eftersom det finns plats för många års lagring av bränsle även vid reaktorerna.

MKG, där Jordens Vänner och Naturskyddsföreningen ingår, anser dock att det inte är bra att fylla på reaktorernas lagringsbassänger om det kan undvikas. Att bryta ut prövningen om Clab ur kärnbränsleförvarsansökan är därför en prioritet eftersom det är det snabbaste sättet att ge ett tillstånd.

Miljöminister Per Bolund uppgav till Uppsala Nya Tidning (UNT) den 13 maj att regeringen undersöker möjligheten att pröva Clab-frågan separat. UNT skriver: "Regeringen menar att utökad mellanlagring är en lättare fråga att ta ställning till. Man menar också att ett beslut om slutförvar som fattas nu riskerar att

överklagas och att överklagandeprocessen inte är klar innan mellanlagringen är full."

Oskarshamns kommun, som väntar på både arbetstillfällena och mervärdespengar från industrin om kärnbränsleförvaret godkänns är starkt emot en separat prövning av Clab-kapaciteten. Oskarshamn anser att de har vetorätt och kan hindra en separering av prövningarna. Detta är osäkert men hur som helst kan regeringen juridiskt köra över kommunen om det behövs.

MKG instämmer med statens rådgivande organ Kärnavfallsrådet som skriver följande på DN debatt den 18 mars: "Att bryta ut prövningen av Clab behöver inte betyda att ett beslut om slutförvar för använt kärnbränsle tar orimligt lång tid, men detta ger regeringen möjlighet att fokusera på andra mer komplexa slutförvarsfrågor. Så kan det brådsakande beslutet om Clab fattas skyndsamt, medan det komplexa slutförvarsbeslutet får ta den tid som behövs för att bli välgrundat". En viktig fråga är om kopparkapslarna som ska garantera den långsiktiga säkerheten kommer att fungera som tänkt. ○

Med förenklade problembilder växer risken för greenwash

KRÖNIKA

av **SIRI MAASSEN**
Ordförande Jordens
Vänner

Jordens Vänner har delat ut det Svenska Greenwashpriset årligen sedan 2010. Priset delas ut till det företag, den organisation eller makthavare som anses vara störst miljöförvillare för året genom att ha skapat sig en överdrivet grön image med hjälp av vilseledande miljöbudskap.

Under de nu tio år som detta antipris har delats ut har den generella medvetenheten om miljö, men framför allt klimatfrågan, ökat lavinartat. Detta är såklart positivt, men det finns alltid två sidor av myntet. När medvetenheten ökar, ökar även trycket från medborgarna på mer hållbara produkter, tjänster och politiska förslag vilket skapar incitament från företag, organisationer och politiker att använda miljö, klimat och hållbarhet i sin kommunikation och marknadsföring.

Här har hållbarhetsfrågornas komplexitet en ordentlig utmaning. För den generella förståelsen och insikten om vad hållbarhetsutmaningarna kräver för grad av förändring är fortfarande mycket låg. Och en förenklad problembild över utmaningarnas omfattning gynnar förenklade lösningar, varför risken för greenwashing ökar markant. Det finns även en anledning för företag, organisationer och makthavare att låta denna alltför förenklade problembild fortsätta råda och på så sätt kommunicera små, ofta klimatrelaterade åtgärder, som avsevärt mycket mer omfattande och betydelsefulla än de verkligen är.

Att dela ut Greenwashpriset är därför en viktig del i att synliggöra gapet mellan ett företags, en organisations eller en makthavares åtgärder och

insatser och de förändringar som verkligen måste till. I dag finns det högt ställda mål inom både miljö och klimatområdet på både nationell och internationell nivå, men målen nås inte och tiden börjar bli knapp. Att fortsätta göda förenklade problembilder och insatser utgör därför en stor risk för måluppfyllnad varför detta pris blir alltmer aktuellt. Genom att uppmärksamma och belysa olika aktörers vilseledande marknadsföringsinsatser och på så sätt upplysa medborgarna om gapet mellan mål och marginella insatser, hoppas vi kunna bidra till en ökad förståelse för i vilken omfattning vårt samhälle behöver förändras i en hållbar riktning. [O](#)

”En förenklad problembild över utmaningarnas omfattning gynnar förenklade lösningar, varför risken för greenwashing ökar markant.”

Bli månadsgivare

Du får en gympapåse i ekologisk bomull

Stärk din insats för miljö och rättvisa genom att bli månadsgivare. Som tack får du vår gympapåse (värde 150 kr).

Maila namn och adress till medlemsservice@jordensvanner.se så hjälper vi dig.

Glöm inte att ange vilken påse du vill ha.

Tack för din insats!

Lämna en gåva för framtiden

Arv och testamenten är viktiga i vårt arbete för klimaträttvisa och för att verka för en rättvis fördelning av jordens resurser.

Möjligheten finns för dig att testamentera till Jordens Vänner.

Du hittar mer information på
www.jordensvanner.se/stod-oss/gava/testamentera

För mer information kontakta kanslichef Patrik Bennet,
ansvarig för arv och testamente: 0727-228042

